

Polskie kobierce z Isfahanu

Polskie kobierce z Isfahanu

W kolekcji Zamku Królewskiego w Warszawie znajdują się cztery kobierce wełniane wykonane w polskim warsztacie w Isfahanie (Iran) w latach 1943 – 1944.

Oto ciekawa historia tego zbioru:

Na mocy amnestii ogłoszonej 12 sierpnia 1941 roku Związek Radziecki zwolnił z więzień i obozów 340 tysięcy Polaków. Część z nich została ewakuowana do Isfahanu i tam znalazła schronienie. Dla przebywających w tym mieście dzieci założono szkoły powszechne, gimnazja i szkoły zawodowe, w tym kobierniczą. Tam właśnie powstały przechowywane w Zamku tkaniny, które po wojnie znalazły się w siedzibie rządu RP w Londynie, przy Eaton Place 43, a w 1991 roku zostały przekazane do Zamku Królewskiego w Warszawie.

Polskie kobierce z Isfahanu nawiązują do wzornictwa perskiego, z pietyzmem powtarzają tradycyjne charakterystyczne motywy i kompozycje i są wykonane na bardzo dobrym poziomie technicznym.

Pierwszy z nich, medalionowy, ozdobiony został kartuszem z godłem polski – orłem utrzymanym w konwencji sztuki dwudziestolecia międzywojennego, umieszczonym na tle finezyjnej barwnej wici roślinnej wypełniającej owalną białą przestrzeń centralną i granatowe narożniki pola środkowego kobierca. Wielopasmową bordiurę zdobią motywy roślinne, pas główny wypełnia wić z palmetami, a w jego górnej części umieszczono niewielki czerwony kartusz z napisem: POLSKI WARSZTAT W ISFAHANIE 1944. Na odwrociu tkaniny przszyto mosiężną tabliczkę z nazwiskami wykonawczyń: Zofii Cebuli, Wandy Igraszek, Jadwigi Igraszek, Zofii Wieczorek.

Pozostałe tkaniny są sygnowane w ten sam sposób, napis identyfikujący umieszczono w białych niewielkich kartuszach w górnej części dekoracyjnych bordiur. Jeden z kobierców pochodzi z 1943, pozostałe z 1944 roku. W kompozycji dwóch z nich wykorzystano motyw niszy mihrabu z dekoracją roślinną; pierwszy ozdobiony został wazonem z kwiatami, flankowanym ukwieconymi drzewkami z figurkami ptaków, drugi wypełniają kwietne wstęgi i ukwiecone gałązki, na których rozmieszczono symetrycznie okazałe sylwetki ptaków. Czwarty kobierzec zdobią rzędy drobnych motywów, tzw. bota i maleńkich waz wypełniających całą powierzchnię tkaniny.

Katarzyn Połujan